

Provincie Oost-Vlaanderen
Provincieraad

Aan de heer Marc Lootens
Provincieraadsvoorzitter
Griffie
Gouvernementstraat 1
9000 GENT
Tel. (09) 267 81 09
Fax (09) 267 81 97

Gent
2009-12-11

Betreft: Motie conform artikel 57 van het huishoudelijk reglement

Geachte voorzitter

Kunt u volgende motie toevoegen aan de agenda van de provincieraad van 16 december '09?

Motie in verband met de bouw van moskeeën in niet-westerse, islamitische, moorse en/of oosterse bouwstijl (al dan niet met minaretten)

Motivatie

In het buitenland woedt momenteel het debat over de inplanting en de stedenbouwkundige aspecten van steeds meer islamitische religieuze gebouwen in woongebieden, in casu gebedsruimtes en moskeeën in niet-westerse of islamitische bouwstijl (al dan niet van minaretten voorzien). De bouw- of verbouwaanvragen volgen ook in Vlaanderen elkaar in snel tempo op. De minaretten symboliseren niet alleen de manifeste weigering van een deel van de hier levende moslimbevolking om zich aan te passen aan onze samenleving, maar door de bouw van minaretten wordt ook het straatbeeld van onze steden en gemeenten geïslamiseerd. Er dient dan ook voldoende aandacht uit te gaan naar de relatie tussen het aanwezige cultuurhistorische patrimonium en de ruimtelijke draagkracht van een bepaalde omgeving.

In Zwitserland spraken zich op zondag 29 november '09 - in een voor de regering bindend referendum - 57% van de Zwitsers uit voor een bouwverbod voor minaretten. Opvallend is dat ondanks de enorme mobilisatie van de regering, mensenrechtenorganisaties, kerken, BV's en andere politiek correcte instellingen en personen de Zwitsers hun voeten hebben geveegd aan de multiculturele en politiek correcte dictatuur en vrij en vrank hun mening hebben geuit.

In Oostenrijk heeft de Landesregierung van Karinthië al in 2008 een wijziging doorgevoerd in de wetgeving op de ruimtelijke ordening, waarbij de lokale besturen de mogelijkheid kregen in hun beleid inzake ruimtelijke ordening vergunningsaanvragen ook vanuit het oogpunt van het behoud van het cultureel patrimonium te beoordelen. Meer concreet kregen lokale besturen de mogelijkheid om bijvoorbeeld de inplanting van een moskee of een islamitische gebedsruimte te verbieden, wanneer de vormgeving daarvan de ruimtelijke draagkracht van de directe omgeving zou aantasten. De ruimtelijke draagkracht kan dan worden begrepen of ingevuld als het bewaken van het huidige aanwezige

culturele patrimonium als beeldbepalend element voor de culturele identiteit van een bepaald gebied.

Enkele dagen na het Zwitsers bouwverbod op minaretten raakte bekend dat volgens het Franse Ifop-instituut ongeveer 42% van de Fransen tegen de bouw van nieuwe moskeeën is. Bij de vraag naar minaretten is de afwijzing met 46% nog groter. De aanvaarding van nieuwe moskeeën is de voorbije twee decennia met 19% nog nooit zo laag geweest.

Uit een recente enquête, uitgevoerd door iVOX in opdracht van Le Soir Magazine, blijkt dat bijna 60% van de Belgen zich voorstander toont van een verbod op de bouw van minaretten. 38% is "absoluut" tegen het bouwen van minaretten, bijna 57% wil niet dat er nog moskeeën gebouwd worden in België en 61% wil er zelfs geen in hun buurt.

Na de goedkeuring van het erediensdecreet door het Vlaams Parlement in 2004 werden door de Vlaamse regering al 17 moskeeën erkend. Deze moskeeën kunnen na hun erkenning ook aanspraak maken op provinciale werkingssubsidies en op subsidies voor verbouwingen ten bedrage van 30% uit het Vlaamse bouwfonds voor religieuze gebouwen. Alvast drie erkende moskeeën lieten naar aanleiding van hun erkenning weten met deze subsidies minaretten te zullen bouwen. Onlangs bevestigde Vlaams minister van Binnenlands Bestuur Geert Bourgeois (N-VA) in het Vlaams Parlement bovendien dat Vlaamse belastinggelden inderdaad kunnen worden gebruikt om de bouw van minaretten te financieren. De Vlaamse overheid streeft hiermee zagezegd naar een Vlaamse islam, maar creëert integendeel een geïslamiseerd Vlaanderen.

In Oost-Vlaanderen maken op dit moment zo'n 17 islamitische geloofsgemeenschappen hun opwachting om erkend te worden en zijn nu reeds 3 moskeeën erkend, telkens na positief advies van de Oost-Vlaamse provincieraad: Yavuz Sultan Selim te Gent, Hicret Camii te Sint-Niklaas en Tevhid Camii te Gent. Enkel de aanvraag van El Fourkan te Ronse werd negatief geadviseerd. Gent telt op dit moment zelfs 14 moskeeën, waarbij de erkende Turkse moskee Tevhid Camii aan de Gentse Ferrerlaan nog eens ook twee minaretten draagt (zie foto's als bijlage). Volgens de Unie van Moskeeën in Vlaanderen zijn ook in Lokeren gesprekken gestart voor een nieuwbouwmoskee met een minaret en zelfs de grote Marokkaanse moskee in Sint-Niklaas krijg er een minaret bij.

Eenmaal de erkenning op zak, staat de moskee niets meer in de weg om aanspraak te maken op financiële ondersteuning van de overheid. Voor de aanzuivering van het exploitatietekort 2009 vraagt bijvoorbeeld de erkende Islamitische Geloofsgemeenschap Yavuz Sultan Selim te Gent (Ledeberg) nu al 36.650 euro van de Oost-Vlaamse belastingbetaler, terwijl bij de oorspronkelijke aanvraag tot erkenning enkel sprake was van een ondersteuning van 7.000 tot 8.000 euro op jaarbasis.

De inplanting van religieuze gebouwen (bedoeld zijn christelijke, joodse en islamitische gebedsruimtes) is in Vlaanderen niet specifiek geregeld in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening die sinds 1 september '09 het kader van de ruimtelijke ordening in Vlaanderen vormt en aldus ondermeer de gecoördineerde versie omvat van het decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening .

Deze vergunningsplichtige constructies bevinden zich in Vlaanderen nagenoeg allemaal in woongebied of in specifieke bestemmingszones voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen (blauwe kleur op de gewestplannen) die zich in het woongebied situeren. De omzendbrief van 8 juli 1997 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen, gewijzigd door de omzendbrief van 25 januari 2002 en door de omzendbrief van 25 oktober 2002, vermeldt trouwens dat de meeste gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen in het woongebied thuishoren wegens de grote relatiefrequentie tot het publiek. De redenering is dat die inrichtingen hun specifieke taak daardoor naar behoren kunnen vervullen. De ministeriële omzendbrief en de wetgever hebben de religieuze gebouwen overigens niet opgenomen in een lijst met inrichtingen die als gemeenschapsvoorziening kunnen worden beschouwd, maar waarvan de lokalisatie in een woongebied of een zone voor openbaar nut (gelegen in de woonzone) niet wenselijk is, zoals containerparken, waterwinningen, weerstations, begraafplaatsen of waterzuiveringsinstallaties.

Het algemene principe is wel dat indien die gemeenschapsvoorzieningen (bv. religieuze gebouwen) in het woongebied worden ingepland, onder meer het karakter van het betrokken woongebied, de ruimtelijke implicaties op de directe omgeving en de gebruikelijke stedenbouwkundige criteria in overweging moeten worden genomen.

Artikel 1.1.4. (titel I – Inleidende bepalingen) van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009 luidt: *“De ruimtelijke ordening is gericht op een duurzame ruimtelijke ontwikkeling waarbij de ruimte beheerd wordt ten behoeve van de huidige generatie, zonder dat de behoeften van de toekomstige generaties in het gedrang gebracht worden. Daarbij worden de ruimtelijke behoeften van de verschillende maatschappelijke activiteiten gelijktijdig tegen elkaar afgewogen. Er wordt rekening gehouden met de ruimtelijke draagkracht, de gevolgen voor het leefmilieu en de culturele, economische, esthetische en sociale gevolgen. Op deze manier wordt gestreefd naar ruimtelijke kwaliteit.”*

Alhoewel de decreetgever het in dit bewuste artikel dus ook uitdrukkelijk over de ‘culturele gevolgen’ van het beheer van de ruimte heeft, bestaat er voor de ruimtelijke planning nog steeds een te enge interpretatie van het begrip ‘erfgoed’. Erfgoed wordt in de (structuur)planning o.a. te vaak verengd tot landschap. Dat zorgt er tevens voor dat het beleid ten aanzien van het cultuurhistorisch patrimonium, en meer concreet de inplanting van het religieus-cultureel patrimonium, nauwelijks in de ruimtelijke planning wordt verankerd.

Het behoud van het culturele erfgoed en het bouwkundige erfgoed in het algemeen als beeldbepalend element voor de culturele identiteit moet in ieder geval meer doorwerken in het stedenbouwkundig vergunningenbeleid. Het behoud van het cultuurhistorische erfgoed gebeurt vandaag via een aantal klassieke instrumenten zoals een bescherming als monument, landschap, archeologische zone of stads- of dorpsgezicht. Die instrumenten zijn echter onvoldoende en beogen slechts een specifieke zone of een enkel gebouw binnen een woongebied. Het aangehaalde erfgoed staat, wanneer het zich in een

woonomgeving bevindt, hoe dan ook in een wederzijdse relatie met de ruimere omgeving en het is de taak van de ruimtelijke planning/het beleid om dat te proportioneren.

Vandaag wordt de beoordeling van de inplanting of verbouwing van religieuze gebouwen zoals moskeeën (die trouwens multifunctionele gebouwen zijn die niet alleen een functie als gebedshuis hebben, maar ook als sociale verzamelplaats fungeren, zeg maar gemeenschapshuizen in de meest brede zin van het woord) vooral gekleurd door de aandacht voor een goede ontsluiting, parkeergelegenheid en lawaai- of milieuhinder. Dit is onvoldoende en voorkomt geenszins het niet-verstoren van het architecturaal cultuurhistorisch erfgoed van een wijk/woonomgeving door niet-westerse beeldbepalende elementen.

Daarom moet een bepaling toegevoegd worden aan de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, waarin bepaald wordt dat zowel de Vlaamse, provinciale als gemeentelijke overheid in haar vergunningenbeleid en in haar stedenbouwkundig beleid met betrekking tot de woongebieden (die tot uiting komt in ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's) en bijzondere plannen van aanleg) er steeds voor moeten kunnen zorgen dat het culturele karakter van de gemeente, stad of streek ook op architecturaal vlak, meer bepaald op het vlak van het aanwezige bouwkundige en cultuurhistorische erfgoed, wordt bewaard.

De ruimtelijke uitvoeringsplannen en bijzondere plannen van aanleg geven invulling aan een woongebied en bevatten dus stedenbouwkundige voorschriften. De stedenbouwkundige voorschriften kunnen eigendomsbeperkingen inhouden, met inbegrip van een bouwverbod. De ruimtelijke uitvoeringsplannen en bijzondere plannen van aanleg moeten dus bouwvoorschriften kunnen opnemen die de bouw van moskeeën in niet-westerse of islamitische bouwstijl (al dan niet met minaretten) in bepaalde woongebieden effectief kunnen verhinderen en dus voor een dergelijk verbod ook een juridische basis leveren.

De lokale overheden kunnen trouwens ook in hun ruimtelijke visie die tot uitdrukking komt in de structuurplannen (die het kader aangeven voor de gewenste ruimtelijke structuur en de langetermijnvisie op de ruimtelijke ontwikkeling van het gebied in kwestie) reeds aangeven dat ze aandacht hebben voor het behoud van het cultureel karakter van het bouwkundige erfgoed in het gebied waarop het structuurplan betrekking heeft. De omzendbrief RO 97/02 van 14 maart 1997 over het gemeentelijk ruimtelijk structuurplanningsproces wijst op de noodzaak om in de visie de uitwerking van de gewenste beeldbepalende elementen in de gemeente (o.a. gebouwen, constructies, natuurlijke elementen) aan bod te laten komen. Er wordt eveneens verwezen naar de mogelijkheid om de selectie van beeldbepalende elementen in de bindende bepalingen op te nemen.

Deze gevraagde wijziging van het decreet beoogt de mogelijkheid om via deze selectie de overheden ook de kans te geven om in hun visievorming de inplanting van moskeeën in niet-westerse of islamitische bouwstijl – die als beeldbepalend element niet tot het westerse culturele bouwkundige patrimonium behoren – te voorkomen. Dat moet dan – zoals eerder geschetst – tot uiting komen in de juridische onderbouw van de ruimtelijke

visie via RUP's en BPA's. Moskeeën zijn immers religieuze gebouwen die meestal in een moorse en/of oosterse bouwstijl worden gebouwd die haaks staat op ons cultuurhistorisch patrimonium. De architecturale vormgeving van moskeeën in de strikte zin van het woord behoort geenszins tot het cultuurhistorisch erfgoed van West-Europa.

Motie gericht aan Vlaams Minister-President Kris Peeters (CD&V) en Vlaams Parlementsvoorzitter Jan Peumans (N-VA)

Artikel 1. De provincieraad van Oost-Vlaanderen stelt vast dat moskeeën religieuze gebouwen zijn die meestal in een moorse en/of oosterse bouwstijl worden gebouwd die haaks staat op ons cultuurhistorisch patrimonium. De architecturale vormgeving van moskeeën in de strikte zin van het woord behoort geenszins tot het cultuurhistorisch erfgoed van West-Europa.

Artikel 2. De provincieraad van Oost-Vlaanderen vraagt dat aan de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening een bepaling zou worden toegevoegd, waarin gesteld wordt dat zowel de Vlaamse, provinciale als gemeentelijke overheid in haar vergunningenbeleid en in haar stedenbouwkundig beleid met betrekking tot de woongebieden er steeds voor moeten kunnen zorgen dat het culturele karakter van de gemeente, stad of streek ook op architecturaal vlak, meer bepaald op het vlak van het aanwezige bouwkundige en cultuurhistorische erfgoed, wordt bewaard.

Artikel 3. De provincieraad van Oost-Vlaanderen vindt dat de ruimtelijke uitvoeringsplannen en bijzondere plannen van aanleg bouwvoorschriften moeten kunnen opnemen die de bouw van moskeeën in niet-westerse of islamitische bouwstijl (al dan niet met minaretten) in bepaalde woongebieden effectief kunnen verhinderen en dus voor een dergelijk verbod ook een juridische basis leveren.

Namens de Vlaams-Belangfractie,

Tanguy Veys
Provincieraadslid – Fractievoorzitter

Bijlage: de erkende Turkse moskee Tevhid Camii aan de Gentse Ferrerlaan

